A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 3 1 1 3 1 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. feladatlap

Iskolai irodalmi esszé (terjedelme legalább 700 szó)

2013. május 6., hétfő / 120 perc

Engedélyezett segédeszközök:
A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.
A jelölt két értékelőlapot és két pótlapot kap a vázlatkészítéshez.
Az elemző-értékelő esszé alapjául szolgáló szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!
Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapokon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap egy értekező és egy elemző-értékelő esszé szempontsorát tartalmazza. Az esszé terjedelme legalább 700 szó. Összesen 50 pont érhető el.

A táblázatban jelölje x-szel a választott esszét!

1.	2.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon a **feladatlapba**! Írott betűkkel, olvashatóan irjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan esszét 0 ponttal értékeljük. Dolgozata vázlatát írja a pótlapokra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 1 üres.

© RIC 2013

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

MELLÉKLET A 2. CÍMHEZ

Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!

[…] Dick rájött, hogy az asszony önmaga miatt vágyik gyerekre, s ő még most sem jelent neki semmit, egyáltalán semmit. Így aztán hajthatatlan maradt, és azt felelte, hogy tessék, nézzen körül, milyen életük van az olyan körülmények közt felnőtt gyerekeknek, amilyenek közt az ő gyerekeik nőnének fel.

− Hol? − kérdezte Mary, s úgy nézett szét a szobában, mintha a házukban csak úgy hemzsegnének a szerencsétlen gyermekek.

Dicknek erről jutott eszébe, milyen elszigetelt az asszony, hogy soha nem barátkozott össze a környékkel. S ez megint fölingerelte. […]

− S ha csak egy volna?... − makacskodott Mary, gyönge hangon, panaszosan. Siránkozás volt. Érezte: gyerekre van szüksége, hogy megmenekülhessen önmaga elől. Hosszú hetek kétségbeesett töprengése juttatta idáig. A csecsemő gondolatára is undorodott; gyűlölte a tehetetlenségét, a függőségét, a piszkát, a gondját. Mégis elfoglaltságot jelentene. Őt lepte meg a legjobban, hogy idejutott: Dicknek könyörög a gyerekért, amikor tudja, hogy Dick kívánja, s ő utálja. De az elmúlt hetek gyötrelmes tépelődése után mégis belekapaszkodott a gondolatba. Nem is volna olyan rossz. Lenne valakije. Eszébe jutott a gyerekkora s az anyja, kezdte megérteni, miért kapaszkodott az őbelé úgy, akár a mentőövbe. És most már ő kapaszkodott az anyjába megbocsátó szeretettel, ennyi év után, mint egykori másába, mert most értett meg valamit abból, amit anyja annak idején érzett és szenvedett. Látta magát mezítláb, hajadonfőtt, hallgatag gyerekként járni-kelni kis vityillójukban és körülötte − és bújni az anyjához szereteből is, sajnálatból is, apja elleni gyűlöletből is −, és már a tulajdon kislányát látta, aki majd úgy vigasztalja, ahogy ő vigasztalta anyját valamikor. Csecsemőnek el se képzelte a gyermeket − ezen az életkoron a lehető leggyorsabban keresztül kell esnie. Nem, neki kis társalkodónő kell, és meg sem fordult a fejében, hogy éppúgy fia is születhetik.

− És az iskolával mi lenne? − kérdezte Dick.

− Miért, mi lenne? − riadt föl Mary.

− Miből fizetnénk a tandíjat?

− Nem kérnek tandíjat. Az én szüleim se fizettek utánam.

− Hát az intézeti költségek, a könyvek, a vonat, a ruhák? Az a pénz majd az égből hullik?

− Lehet állami segélyt kérni.

− Azt nem! − tiltakozott Dick borzadva. − Soha! Eleget kilincseltem már levett kalappal mindenféle dagadt hivatalnoknál, hogy pénzt kolduljak, miközben ők ülnek a zsíros ülepükön, és az orrukra bandzsítanak. Velem ne jótékonykodjanak! Én nem nevelek gyereket bizonytalanra! Ebben a házban! Ilyen életre!

− De nekem persze legyen jó ez az élet is − mondta Mary sötéten.

− Gondoltad volna meg, mielőtt hozzám jöttél feleségül! − rivallt rá Dick. Marynek a vér a fejébe tolult ekkora igazságtalanságra. Majd megpukkadt mérgében. Elvörösödött, a szeme rebegett… aztán hirtelen lecsillapodott, remegő kezét összekulcsolta, s lehunyta a szemét. Dühe elpárolgott: túlságosan fáradtnak érezte magát ahhoz, hogy jelenetet rendezzen. − Negyven felé járok − mondta elcsigázva. − Nem érted, hogy hamarosan már nem szülhetek? Ha így haladok, biztosan nem.

− Akkor se − mondta Dick hajthatatlanul. S ez volt az utolsó eset, hogy a gyerek szóba került. Tudták mind a ketten, hogy csakugyan őrültség beszélni róla, ha egyszer Dick olyan, hogy az utolsó csepp véréig tiltakozik benne az önbecsülés a kölcsönkérés ellen. […]

Doris Lessing: A fű dalol (részlet)
Ulpius-ház Könyvkiadó, 2007. 241–244.

perforiran list

Üres oldal

1. „...egy férfival mindent el lehet érni; őáltaluk el lehet jutni mindenhez, csak biztatni, akarni, zavarni kell...” (Kaffka M.)

(Értekező iskolai irodalmi esszé Kaffka Margit Színek és évek és Doris Lessing A fű dalol című regénye alapján)

Szempontok:

- Ismertesse Magda és Mary férjhezmenetelének okát!
- Magyarázza meg, mit várnak a szereplők a férjüktől! Vizsgálja meg, hogyan akar/tud eleget tenni a három férfi a nők elvárásainak!
- Vonatkoztassa a dolgozatcím igazságtartalmát a szereplőkre, majd fejtse ki, jellemző-e ez a szemlélet a mai nőkre is!

2. „Nincs rossz házasság, csak egymáshoz nem illő házastársak vannak.” (Rachilde)

(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé Doris Lessing A fű dalol című regényének részlete alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a regény ismeretében Mary életmódját a városban és a farmon!
- Vizsgálja meg a házastársak szóváltásának és a feleség álláspontváltozásának okát! Mutassa be a részletből kiindulva Mary gyermekkorát, majd fejtse ki, milyen hatással volt az személyiségének alakulására! Magyarázza meg, miért tekinti jelenlegi önmagát anyja másának!
- Foglaljon állást a cím igazságtartalmának kérdésében, majd értékelje Maryt mint feleséget! Fejtse ki, Ön szerint melyik személyiségjegyei miatt tört ketté az élete!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartani.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!